

Coronaviruset och näringslivet i Örebro län

Nuläge och analys vecka 23
Småföretag i länet

Region Örebro län

Småföretagen - vår tids jobbskapare

Den här sammanställningen syftar till att ge dig en överblick av nuläget i Örebro län kring coronavirusets konsekvenser för näringslivet.

Denna rapport är en återkommande sammanställning där vi summerar, så långt det är möjligt, hur coronaviruset påverkar näringslivet i Örebro län. Ambitionen är att göra sammanställningen var fjärde vecka.

Med utgångspunkt i den statistiken som finns tillgänglig görs en analys av effekterna och i denna andra analys ligger vårt fokus på de allra minsta företagen i länet.

Den tid vi står i nu är på många sätt annorlunda eftersom den drabbar alla oavsett yrke, bransch, ålder eller kön. I ett näringslivsperspektiv skiljer det också en hel del jämfört med andra kriser.

Ekonomiska kriser leder till efterfrågeminskning och minskad aktivitet i ekonomin. För att försöka lösa det problemet och öka efterfrågan går staten in och sänker räntan samt ökar statliga utgifter för att på så sätt få en dämpning av krisen.

Coronoakrisen är annorlunda än en vanlig ekonomisk kris. Nu har staten vidtagit åtgärder som minskat aktiviteten i ekonomin för att på så sätt minska smittspridningen. Det leder till minskat utbud eftersom antalet personer i arbete minskar, gränserna stängs och rörligheten minskar – som i sin tur leder till minskad efterfrågan. Konsekvensen blir att antal permitteringar och varsel ökar. I nuläget har staten ingen möjlighet att stimulera ekonomin på sedvanligt sätt utan andra stödåtgärder är nödvändiga.

Vi är på väg mot en situation där samhället öppnar upp igen och rörligheten ökar. Framförallt i vår omvärld. Vilka konsekvenser kommer det att få för näringslivet?

Irén Lejgren, Regionråd (S)

Petter Arneback, Regional utvecklingsdirektör

Slutsatser

De flesta företag i länet har färre än tio anställda och tillsammans bidrar de till betydande skatteintäkter i länet. Många studier pekar på att nya företag bidrar till en god näringslivsdynamik och att de är en fundamental drivkraft för den ekonomiska tillväxten. Under 2018 stod småföretag för 40 procent av det totala förädlingsvärdet i Sverige. Den största delen kan tillskrivas företag med högst 19 anställda.

Den nuvarande ekonomiska krisen, till följd av Covid-19-pandemin, har slagit hårt mot solo- och mikroföretag. De finns i alla de branscher som påverkats av det nedstängda samhälle vi haft de senaste två månaderna. Allt från mindre taxibolag till restaurang- och cateringföretag samt konsultföretag. Av samtliga konkurser under mars och april 2020 så var 86 procent bland företag med högst nio anställda. Antalet konkurser ökade under mars och april, men preliminära siffror för maj indikerar en minskning.

En rad olika nationella stödinsatser har initierats av regeringen. Bland annat har Almi företagspartner i uppdrag att bistå med så kallade Bryggån till små och medelstora företag. Almi Företagspartner i Mälardalen har beviljat 35 Bryggån lån i Örebro län till ett värde på 22 mkr. Organisationen Företagarna i Örebro län pekar på vissa problem för deras medlemmar bland annat när det gäller omställningsstödet som utgår från fasta kostnader och därför inte är tillämpligt inom tjänstesektorn, en bransch med många solo- mikroföretag.

Det finns ljuspunkter och de som vågar satsa och starta företag mitt i krisen. Antal nyregistrerade företag under våren ligger på ungefär samma nivåer som 2019 och antal avslutade företag (inklusive konkurser) har sjunkit mellan april och maj och är lägre än 2018 och 2019. En av de som vågat satsa är Emelie Alexandersson i Laxå som startat ett café kombinerat med gaming och simulatorer.

Läget i länet

I övrigt ser vi att antalet öppet arbetslösa stiger och i slutet av maj var 7 398 personer utan arbete i länet. Det finns variationer bland länets kommuner och vissa har klarat sig bättre än andra. Bland de som inte har någon markant ökning jämfört med tidigare år är Ljusnarsberg och Laxå. Antal varslade per vecka hade en topp i slutet av mars som följdes av en nedgång för att sedan få ytterligare en topp i början av maj. Generellt har antalet varsel varit lågt i slutet av maj. Under denna vecka kom besked om att Epiroc, som är den största privata arbetsgivaren i länet, varslar 350 anställda i länet.

Ett av de nationella stöd som nämns ovan är stöd för korttidsarbete. Mellan 7 april och 2 juni 2020 hade 1 287 företag i Örebro län beviljats stöd och de företagen har totalt tagit del av 422 miljoner kronor. Vid en jämförelse mellan länen som genomförts av Ekonomifakta så ligger Örebro län lågt avseende andel permitterade av anställda i näringslivet, jämfört med flera andra län. Snittet för riket är cirka 16 procent att jämföra med Örebro län på 10 procent. Detta skulle kunna indikera att behovet av permitteringar är lägre bland företagen i Örebro län jämfört med övriga län.

Representanter från länets kommuner vittnar om fortsatt stora utmaningar framförallt för konferensanläggningar och hotellnäringen, men även handeln har drabbats och då främst i Örebro city.

Det finns initiativ till utbildningsinsatser. Bland annat i Örebro kommun som tagit fram ett arbetsmarknadspaket med syfte att genomföra utbildningar som matchar behovet av arbetskraft med fokus på vissa branscher.

Trots svåra utmaningar så finns en försiktig optimism i kommunerna och fler pekar på behovet av att börja titta framåt och ha en plan för vad som ska hända efter krisen. Det finns många frågetecken om framtiden till exempel när det gäller demografien eller behovet av arbetskraft. Hur kommer pandemin ha påverkat länets demografi och näringslivsstruktur?

Småföretag i länet

Solo- och mikroföretag i Örebro län

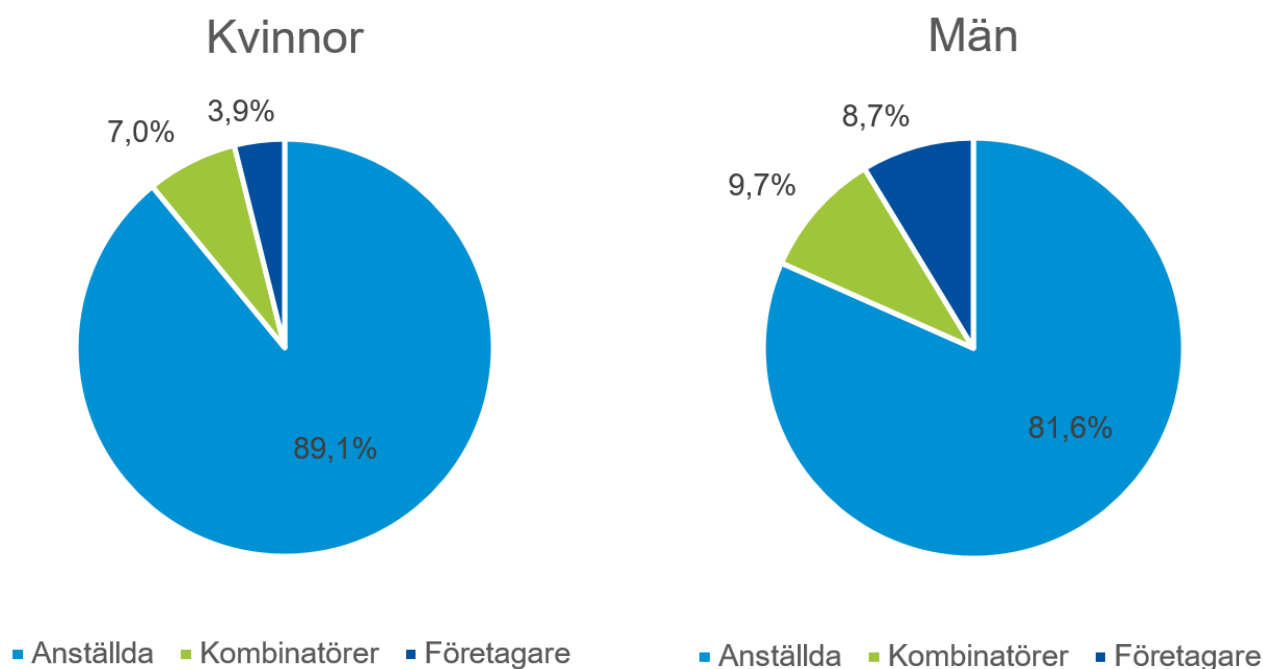
Nästan alla företag i länet är småföretag. Nio av tio företag är så kallade mikroföretag som har färre än tio anställda och nästan alla bolag har färre än 50 anställda.

Bakom varje företag finns en företagare som vill förverkliga sina drömmar och ansvara för sin egen försörjning. Många av dessa företagare har skapat jobb åt andra, och tillsammans bidrar de till betydande skatteintäkter i länet. De flesta studier pekar på att nya företag bidrar till en god näringslivsdynamik och att de är en fundamental drivkraft för den ekonomiska tillväxten.

Enmansföretag kallas även soloföretag och har per definition ingen anställd. Företag med 1-9 anställda kallas mikroföretag. Små företag har mellan 10-49 anställda, medelstora företag 50-249 anställda och stora företag minst 250 anställda.

Enmans-, mikro- och små företag är viktiga för näringslivet i Sverige och stod för drygt 40 procent av det totala förädlingsvärdet under 2018.

Under 2018 förvärvsarbetade 7 438 kvinnor, 18 – 74 år, som företagare eller kombinator (anställd och företagare), i länet. Det motsvarar närmare 11 procent av samtliga förvärvsarbetande kvinnor. Bland männen var det nästan dubbelt så många företagare eller kombinatorer, 13 757 personer, vilket motsvarar 18 procent av förvärvsarbetande män i ålder 18 – 74 år.

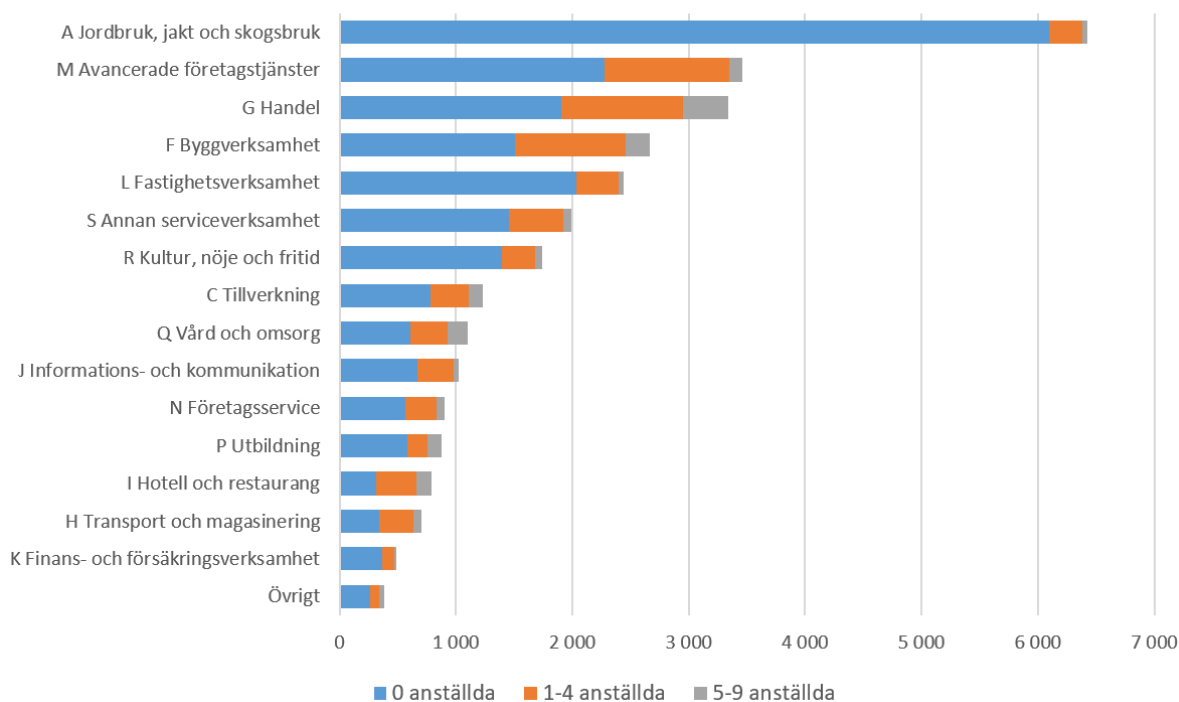

Källa: MONA-databasen, SCB.

I Örebro län fanns det nästan 30 000 företag med högst 9 anställda år 2019. Flest företag fanns inom jordbruk, jakt och skogsbruk och där fanns största antalet egenföretagare med ingen anställd. På andra plats kom avancerade företagstjänster följt av handel. Inom dessa branscher fanns en större andel företag med 1-4 anställda jämfört med jordbruk, jakt och skogsbruk där enmansföretag var vanligast.

Statistiken kan bli missvisande eftersom många företag med noll anställda har väldigt lite eller ingen verksamhet alls. Baserat på omsättning uppskattas närmare hälften av alla aktiebolag med noll anställda tillhöra den gruppen. Det innebär att av drygt 20 000 enmansföretag är det många så kallade hobby-företag eller företag som av olika anledningar inte har någon verksamhet.

Antal arbetsställen i Örebro 2019 efter bransch och antal anställda

Den typiske ensamföretagaren

Den typiske egenföretagaren är en man som är drygt 50 år, skogsägare, och kombinerar företagandet med en anställning. Han bor i Örebro, men det finns många som han i Ljusnarsberg, Laxå och Hällefors. När det är dags att gå i pension så kommer han fortsätta driva sitt företag vid sidan om pensionärlivet.

Konsekvenser av coronakrisen

Några av de branscher som drabbats hårdast av krisen är besöksnäring, handel, transport och logistik samt företagstjänster. Inom samtliga branscher finns många solo- och mikroföretag som inte alltid har ett tillräckligt stort kapital att klara så svåra kriser som den vi har nu.

Som egenföretagare har du inte rätt till a-kassa om inte företaget är vilande. Det innebär att för de företag där efterfrågan sjunkit kraftigt, men det trots allt finns kvar viss efterfrågan, så tvingas ändå företagaren att antingen avsluta eller låta företaget vila för att kunna ha en försörjning.

Varsel

Att bli varslad innebär inte nödvändigtvis att personen i slutänden blir av med jobbet. Varsel kan dras in om förutsättningarna förändras. En arbetsgivare med 5-25 anställda inom samma län ska skicka in varslat senast två månader före uppsägning. Om det finns färre än fem anställda behöver arbetsgivaren inte varsla innan uppsägning.

Varselstatistiken redovisas på sidan 23. Det är enbart företag med huvudkontoret i Örebro län som ingår i statistiken. Det innebär att flera av de varslade är anställda på företag med 5-9 anställda. Statistiken redovisas inte fördelat på företagens storlek, därför kan vi enbart göra antaganden om antalet småföretag som fått varsla sin personal.

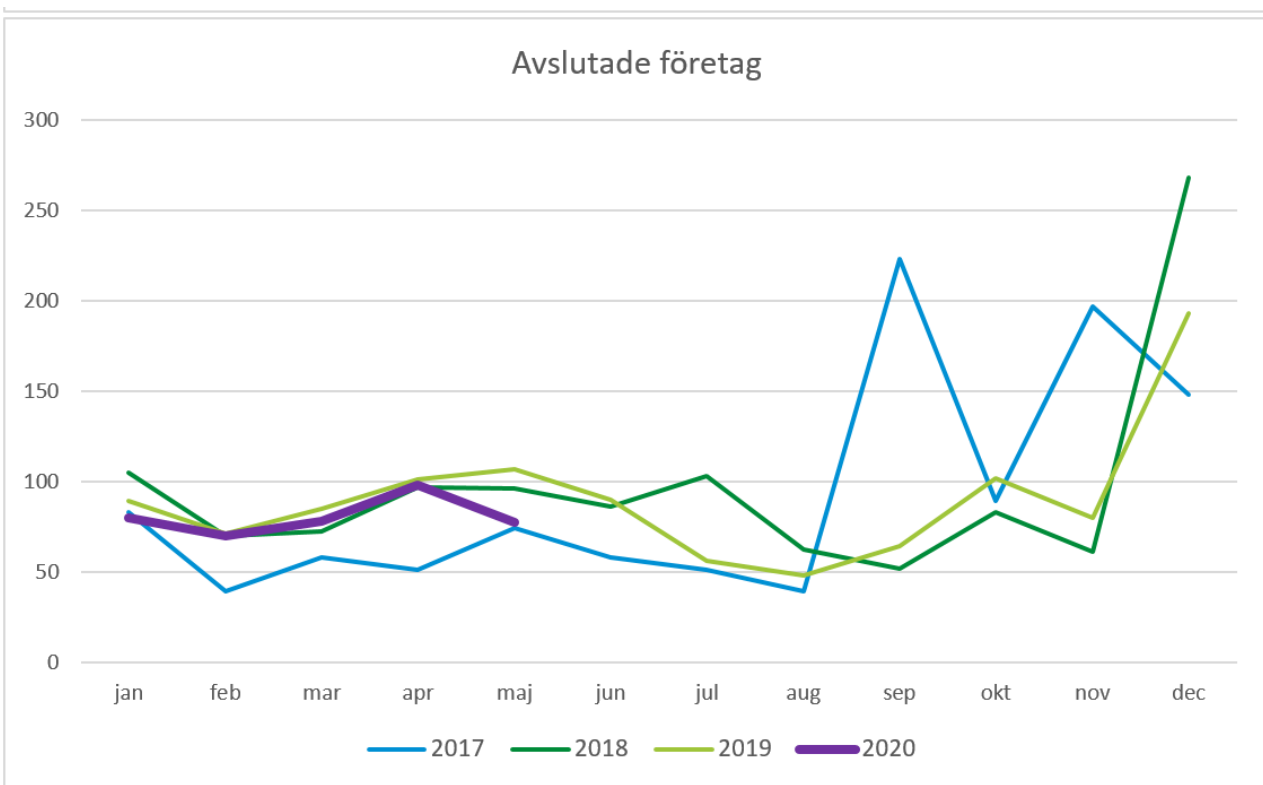
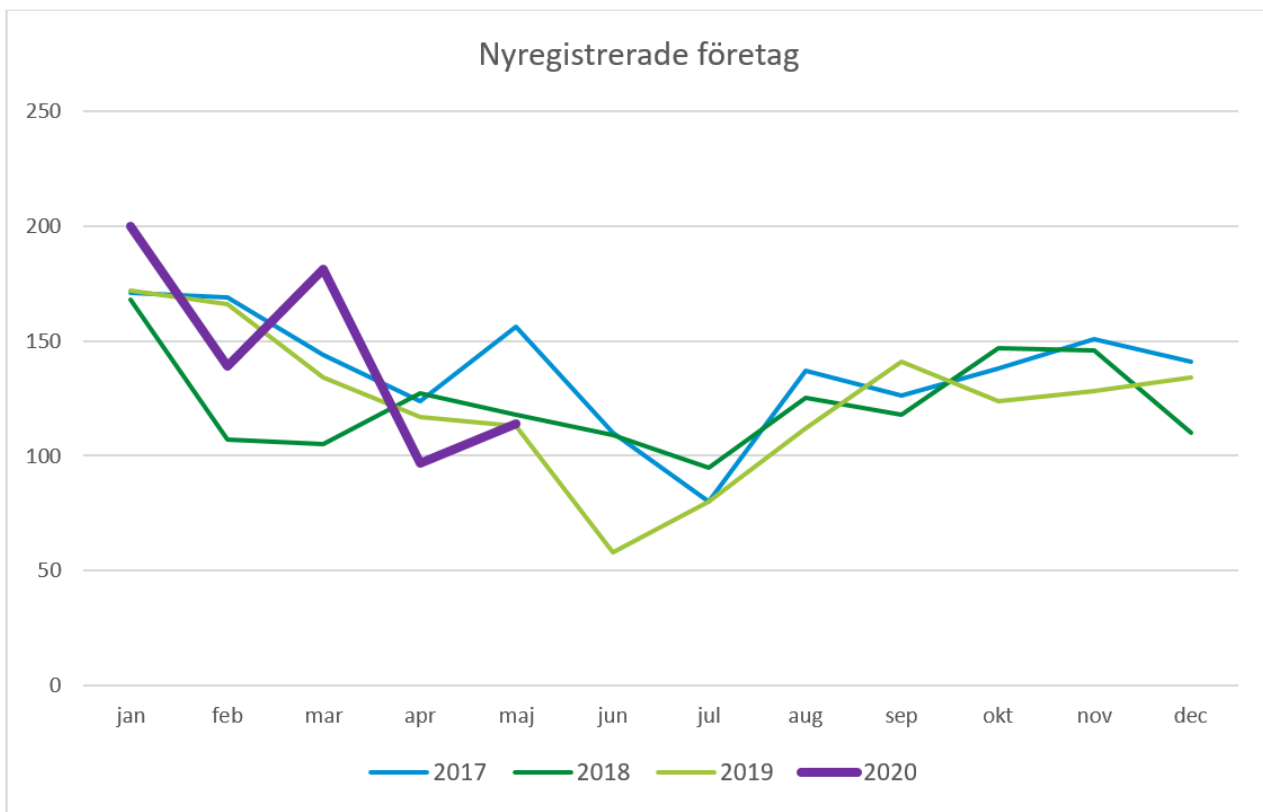
Varselstatistiken ger en indikation på företag som har stora problem och är på väg att gå i konkurs. Företag som har högst än fyra anställda behöver inte lämna in varsel, utan har rätt att säga upp personal direkt.

Nystartade och avslutade företag

För att få en mer rättvisande bild av hur den rådande krisen påverkar företagsstrukturen i länet så behöver man få en bild av såväl avslutade som nyregistrerade företag. Nyregistrerade företag finns hos Bolagsverket och där ingår samtliga nyregistrerade företag. Nyregistrerade aktiebolag inkluderar dessutom lagerbolag som har sålts, fått nya namn och nya företrädare. Nybildade lagerbolag finns inte med. Bolagsverket registrerar även företag som har avslutats på grund av konkurs, likvidation eller fusion samt företag som har avregistrerats eller upplösts.

I diagrammen har vi valt att ta med aktiebolag, enskilda företag, handels- samt kommanditbolag. Antal nyregistrerade företag och avslutade företag följer ungefär samma mönster 2020 som tidigare år. Uppgifterna för maj är preliminära.

Nyregistrerade och avslutade företag kan inte fördelas på storlek och därmed är det inte möjligt att särskilja solo-mikroföretag.

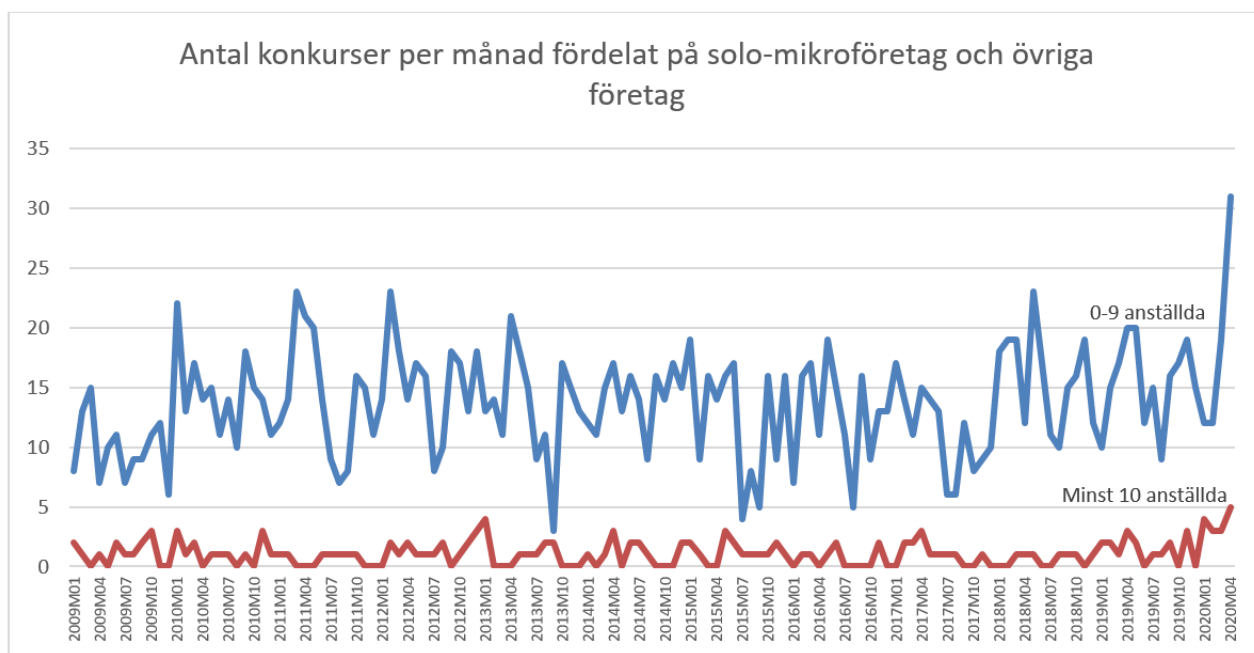

Källa: Bolagsverket

Konkurser

En del av de avslutade företagen har fått så pass stora ekonomiska bekymmer att de inte haft möjlighet att betala sina skulder. Till slut finns ingen annan utväg än konkurs. Under den nu pågående krisen har många företag, som redan tidigare haft ansträngt ekonomiskt läge, begärts i konkurs.

Konkursstatistiken sammanställs och presenteras månadsvis av SCB, även uppdelat på företagens storlek. Det gör att vi kan se utvecklingen av konkurser fördelat på enmans- och småföretag samt företag med minst 10 anställda.

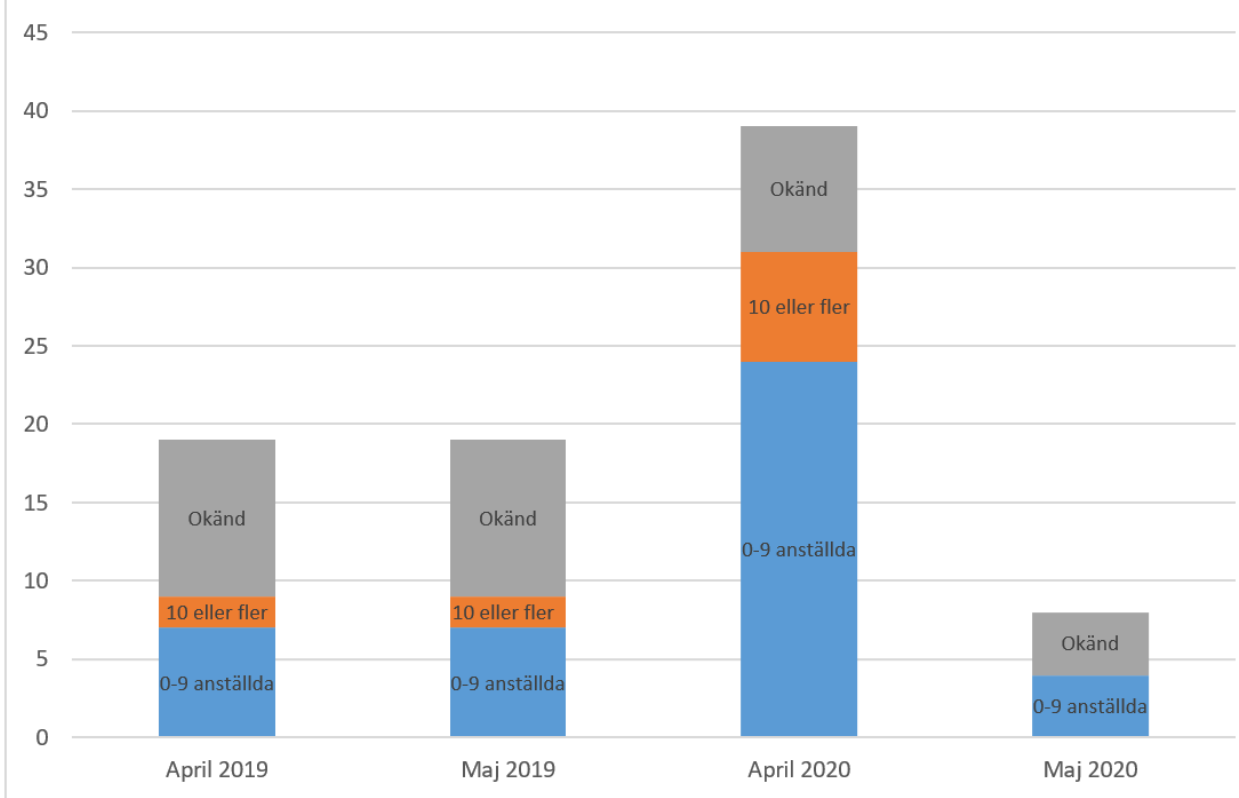
Källa: SCB

Det vi ser är att antalet konkurser bland företag med högst nio anställda har ökat under våren och det är även de som står för största delen av konkurserna. Restaurang och catering är den mest förekommande branschen bland konkurserna.

Preliminär statistik från UC (affärs- och kreditinformationsföretag) för maj visar att antalet konkurser minskar jämfört med april 2020 (från 39 till 8), men även jämfört med maj 2019. En stor andel av företagen har okänt antal anställda. Vid närmare analys av de 12 företag där antalet anställda är okänt, under april och maj 2020, gör att vi kan anta att de flesta tillhör gruppen 0-9 anställda.

I statistiken från UC finns inte enskild näringsverksamhet inkluderad, vilket kan innebära att det faktiska antalet konkurser är högre.

Antal konkurser under april och maj 2019-2020 fördelat på storlek

Källa: UC

Stödinsatser

För att stödja företagen så långt det är möjligt, har en rad olika stödåtgärder tagits fram både nationellt, regionalt och lokalt.

Nedan listas de stöd som finns samt hur många ansökningar, för vissa av stöden, som kommit in fram till mitten av maj jämfört med samma period föregående år.

Nationella stöd

I tabellen nedan visas de nationella stödinsatser som beslutats sedan krisens början. I de fall små företag är särskilt utpekade så har det markerats i tabellen.

	Egenföretagare	Med anställda	Med anställda eller själv anställd i ditt AB
Betalningssvårigheter			
Tillfälligt sänkta arbetsgivaravgifter	X	✓	✓
Möjlighet att skjuta upp betalning av skatt och avgifter	✓	✓	✓
Tillfälligt anstånd med skattebetalning	✓	✓	✓
Utökade möjligheter till periodiseringsfond	✓	✓	X
Tillfälligt sänkta egenavgifter	✓	✓	X
Stöd vid minskad omsättning (förslag)	✓	✓	✓
Lånegaranti för små och medelstora företag	✓	✓	✓
Almis Bryggån för små och medelstora företag	✓	✓	✓
Export och import			
Corona rpsone desk från Business Sweden	✓	✓	✓
Garantier vid EKN för exporterande företag	✓	✓	✓
Anställning, arbetsbrist och uppsägning			
Stöd för korttidsarbete	X	✓	✓
Förlängda perioder för introduktionsjobb	X	✓	✓
Förlängda perioder för nystartsjobb (förslag)	X	✓	✓
Socialt skydd			
Staten tar hela sjuklönekostnaden	X	✓	✓
Slopad karens	✓	✓	✓
Slopat krav på läkarintyg under de första 14 sjukdagarna	✓	✓	✓
Smittbärappenning	✓	✓	✓

Källa: Verksamt.se

Stöd för korttidsarbete har betalats ut med drygt 422 mkr till företag i länet. Diagrammet redovisas på sidan 26.

Almi Företagspartner Mälardalen

Företagspartner - Almi Företagspartner erbjuder lån och affärsutveckling till små och medelstora företag som vill växa och utvecklas. Lånen beviljas ofta i samarbete med banker eller andra kreditinstitut och kan användas för finansiering av företagsstarter, tillväxt, exportsatsningar och innovation. Affärsutveckling innebär rådgivning vid utvecklingen av ett företags affärsdrivande verksamhet och dess processer.

Utlåning 2020 i Örebro län

Total utlåning till solo- och mikroföretag till och med 30 april 2020 var 110 lån till en summa av 75 mkr. Av dessa var 35 stycken Bryggglån som motsvarar 22 mkr. Bryggglånet är riktat till bärkraftiga små och medelstora företag i Sverige där finansieringsbehov uppstår som en följd av coronakrisen. Syftet är att överbrygga en period av svårigheter och lånet ger möjlighet till villkor som är särskilt anpassade till rådande situation.

Utlåning 2019 i Örebro län

Solo- och mikroföretagen står för hälften av alla av Almis lån, medan deras volymandel är 38 procent. Detta gäller för både 2019 och 2020.

Riksgäldens nyligen lanserade garantiprogram Företagsakuten ska vara en hjälp med kreditgarantier för både små och medelstora företag som drabbas ekonomiskt av coronakrisen. Mycket verkar dock tala för att många banker anser detta alltför kostsamt när det gäller mindre lån. Detta skulle innebära att Företagsakuten inte kommer de minsta företagen till godo.

Rådgivningsinsatser till solo- och mikroföretag

Under 2019 genomfördes 162 insatser varav 49 stycken gjordes fram till 30 april. Under 2020 har Almi under samma period genomfört 95 rådgivningsinsatser. Viktigt i sammanhanget är att komma ihåg att dessa är avslutade insatser. Det pågår en hel del insatser men de hamnar i statistiken först när de är avslutade. Många insatser avslutas i kvartal 4.

Regionala stöd

Region Örebro län har olika ekonomiska stöd för såväl nystartade som etablerade företag att söka. Det kan handla om att utveckla eller expandera verksamheten som kräver investeringar i t.ex. konsulttjänster eller maskiner.

På grund av den uppkomna situationen som en följd av Covid-19-pandemin som drabbat framförallt besöksnäringen och kulturella och kreativa området, så finns ett förhöjt stöd för omställning.

Omställningschecken är ett stöd som skapats för att hjälpa företag att hantera nuvarande situation. Stödet utgörs av medel för att anlita en extern konsult i syfte att utveckla nya erbjudanden, eller ta fram strategier för omställning av verksamheten som ökar företagets konkurrenskraft. Stöd ges med motsvarande 50-90 procent av kostnaden, dock max 150 000 kronor.

Mikrostöd är ett bidrag som lämnas för mindre investeringar i maskiner och inventarier. Under coronakrisen kan mikrostödet kombineras med omställningscheck.

Övriga stöd som finns att söka är:

- Investeringsstöd
- Konsulttjänst
- Kommersiell service
- Nystartade företag

Tabellen nedan visar hur många solo- och mikroföretagsom sökt stöd samt summan för stöden från januari till mitten av maj 2019 och 2020.

	2019		2020	
	Antal	kronor	Antal	Kronor
Investeringsstöd	12	5 500 000	13	6 600 000
Konsulttjänst	7	500 000	8	600 000
Omställningscheck	0	0	2	134 000
Mikrostöd	12	350 000	10	200 000
Kommersiell service	8	1 400 000	8	1 100 000
Nystartade företag	3	600 000	3	350 000
Totalt	42	8 350 000	44	8 984 000

I dagsläget går det inte att se någon effekt av de insatser som införts. Antalet ansökningar och summan är ungefär densamma som motsvarande tid förra året. Det är dock för tidigt att dra några slutsatser och tidigast under hösten 2020 är det möjligt att se om de nya stödåtgärderna haft effekt.

Timbanken

Timbanken är en företagsfrämjande verksamhet som Region Örebro län och alla kommuner arbetar med. Det är ett behovsstyrt rådgivningssystem för mindre företag. Här finns fem timmars gratis rådgivning inom fem olika affärsområden. Det är Region Örebro län som har upphandlat kvalificerade affärsrådgivare som finns till förfogande för länets företagare.

Timbanken är en relativt ny tjänst som lanserades i höstas för att kunna möta både dagens och framtidens behov hos småföretagare. Tjänsten har redan nu skruvats om lite för att ännu bättre kunna möta behoven som uppkommit i coronakrisen. Och skulle behoven ändras längre fram i krisen finns goda möjligheter att möta dem i Timbanken.

Av de 170 bolag som registrerat sig på Timbanken är hela 90 procent solo- och mikroföretag där 47 procent är enskilda firmor och 43 procent är aktiebolag. Över 50 procent av dem som söker stöd är kvinnor och cirka 30 procent av de företagsledare som söker är under 40 år.

Under 2020 har totalt 440 rådgivningstimmar reserverats och under mars såg vi en liten nedgång i antalet bokningar men nu är flödet tillbaka på det vanliga: ungefär ett företag om dagen bokar in sig på tjänsten.

Kommunernas nyföretagarrådgivning

För personer som vill starta eller driver företag i Örebro län finns en samlad bild över allt finansierat stöd på www.verksam.se/orebrolan. Det finns även möjlighet att få rådgivning i någon av länets nyföretagarcentrum som täcker länets alla kommuner.

Sydnärke

Under perioden 1 januari 2020 till 31 mars 2020 har 14 personer sökt sig till Nyföretagarcentrum för nyföretagarrådgivning, och där har 5 personer redan startat upp sina företag. Under april månad när effekterna av coronaviruset var mycket påtagliga var behovet av rådgivning väldigt lågt. I den senare delen av perioden har behovet ökat igen. Under motsvarande period förra året var 8 personer i rådgivning där 4 av dem startade företag.

Örebro/Lekeberg

Statistik från första kvartalet 2019 och 2020 för Nyföretagarcentrum Örebro-Lekeberg visar att under 2019 besökte 199 personer Nyföretagarcentrum för rådgivning. Ur dessa möten startades 70 företag. För 2020 visar statistiken att 173 personer bokade rådgivning och 77 av dessa startade företag. 46 procent av de som var i rådgivning 2020 var kvinnor och 45 procent var utlandsfödda. Procentuellt sett var det 13 procent färre rådgivningskunder men 10 procent fler startade företag.

Möckelnregionen

I Karlskoga och Degerfors har antalet rådgivningstimmar under 2020 ökat något jämfört med rådgivningstimmarerna 2019. Under 2019 genomfördes närmare 35 rådgivningstillfällen. För 2020 har det hittills genomförts strax över 40 tillfällen. 10 företagsstarter - några av dessa innan corona gjorde entré.

Bergslagen

Under perioden 1 januari – 30 april 2019 genomfördes totalt 49 rådgivningstillfällen. Ur dessa startades 10 företag i kommunerna. Under samma period 2020 genomfördes några färre, 33 rådgivningar, men 11 företag startades. En kommun som sticker ut under perioden är Ljusnarsberg. Under 2019 genomfördes 9 rådgivningar utan företagsstarter men 2020 genomfördes 11 rådgivningar och 4 startade företag.

Företagarna om de nationella stöden

Företagarna är en organisation för företag och de företräder ca 60 000 företagare genom 250 lokalföreningar. Nedan följer en sammanställning med synpunkter på de nationella stöden från lokalföreningen i Örebro län.

Omställningsstödet

Omställningsstödet utgår från fasta kostnader exklusive lönekostnader och detta skulle kunna innebära att många företag inom tjänstesektorn, där de fasta kostnaderna ofta är lägre än i till exempel industri, inte kommer kunna ta del av åtgärdens önskade effekter.

Eftersom jämförelseperioden är mars-april 2019 omfattas inte heller bolag som startats efter denna tidsperiod. Hur det kommer att gå för dessa nya företag finns det inget generellt svar på eftersom de har helt olika förutsättningar. Ytterligare ett problem är att jämförelseperioden är under vårmånaderna samtidigt som framförallt besöksnäringen har sin högsäsong under sommaren vilket för denna bransch gör stödet missriktat.

Hyresnedsättningar

Det finns ett förslag om rabatt för fasta hyreskostnader i utsatta branscher som ett sätt att mildra de ekonomiska konsekvenserna av virusutbrottet. Att stödet utformats via en förhandling mellan fastighetsägare och hyresgäster kan ha gjort processen onödigt utdragen då många mindre företag är i akut behov av ökad likviditet.

Regeringen har presenterat en lista över vilka verksamheter som omfattas av detta stöd (utifrån SNI-koder), men en del företag vittnar om att deras företag inte omfattas av stödet trots att de drabbats hårt av krisen. Hyresvärdarna själva – många småföretagare – kan söka stödet först efter att perioden för hyresnedsättning har varit, vilket kan skapa en viss osäkerhet kring om man kommer få någon ersättning av Boverket och länsstyrelsen.

Sjuklönekostnaden

En rad åtgärder inom sjukförsäkringen har presenterats med anledning av coronaviruset. Det gäller ersättning för karensavdrag (karensdag), slopat krav på läkarintyg och sjuklön.

När det gäller den slopade karensen och slopat krav på läkarintyg under de första 14 sjukdagarna omfattas både enskilda firmor och aktiebolag med eller utan anställda. Staten tar även hela sjuklönekostnaden för enskilda firmor med anställda och aktiebolag. För enskilda firmor utan anställda utbetalas istället en schabloniserad sjukpenning.

Entreprenörer som vill, vågar och kan

Det finns också människor som vågar gå mot strömmen och satsa när det kanske ser som allra mörkast ut. Vad är det som får den entreprenöriella nerven att hoppa till och göra så att man startar ett företag i tider då en pandemi lamslagit stora delar av samhället? För att kolla läget har vi pratat med två entreprenörer som inte räds virus eller ekonomiska risker.

GameOn Café

Emelie Alexandersson har planerat och smidigt planer under två år. Hennes företag GameOn Café i Laxå kombinerar café med gaming och simulatorer (golf, jakt och racing). I januari började hon göra verklighet av drömmen. Sedan kom corona.

Varför valde du att starta eget?

- Jag har haft den här tanken och drömmen länge och jag vill göra något som jag verkligen brinner för. Då kände jag att det bara var att köra på, även när corona drabbade oss och satte några käppar i hjulen.

Hur tänkte du kring kunder och corona? Var du aldrig orolig för kundunderlaget?

- Vi fick tänka till ett extra varv kring möblering och så. Glesa ut mer mellan borden och sätta upp skärmar mellan datorerna och så erbjuder vi munskydd. När corona är över blir det ganska enkelt att ställa om igen. Det finns också möjlighet att boka gaming via nätet eftersom att vi inte är ute på stan på samma sätt nu.

Hur ser du på ditt företag i framtiden?

- I dagsläget finns det inget café i Laxå. Så på det sättet känns det bra. I lokalen bredvid min så är det en biljardhall och vi håller också på att se på möjligheten att göra saker tillsammans. Som att erbjuda olika lösningar till företag som vill hitta på kul saker för sina anställda.

Har du fått något stöd i att utveckla din idé?

- Jag har fått jättebra hjälp av Nyföretagarcentrum och bollat idéer och fått hjälp med viktiga kontakter. Vi slår upp portarna under juni månad och jag tror att kunderna är sugna på att komma ut lite nu. Hit kan du komma för att fika, spela eller varför inte en härlig kombo, avslutar Emelie Alexandersson.

Emelie Alexandersson på GameOn café

Restaurang 3 Golfare

Kanchanasudaphak Kheawsree funderade länge och väl på om det inte var dags att följa drömmen och starta eget. Sen kom coronakrisen. Men det stoppar inte en driftig entreprenör med siktet inställt på att starta upp en egen verksamhet. Målet var att öppna restaurangen 3 Golfare i Nora. Sagt och gjort.

Varför valde du att starta eget?

- Jag gillar att laga mat och prata med gästerna. När den tidigare ägaren gick i pension fick jag en möjlighet att starta mitt eget ställe. Allt skyndades också på när medlemmarna i klubben frågade mig om jag var intresserad av att öppna restaurang på banan.

Hur tänkte du kring kunder och corona?

- Jag började fundera på det här under november-december och då kände ingen corona. Min plan var att öppna den 1 april. I januari när vi jobbade som mest med att bli klara med allt så kom corona men det var bara att köra på.

Var du aldrig orolig för kundunderlaget?

- Vi tänkte att golf ägnar man sig åt utomhus så kunder kommer nog när banan öppnar. Vi anpassade verksamheten och förberedde servering till golfare genom en lucka i väggen och betallösning med Swish. Tidigare har vi haft buffé också men det kan vi enkelt erbjuda igen när corona är över.

Hur ser du på ditt företag i framtiden?

- Jag serverar mycket thailändsk mat men jag håller på att lära mig laga svensk husmanskost och då kan jag mixa menyn. Just nu ser försäljningen bra ut. Golf är ju en säsongssport så restaurangen är det också. Men jag funderar och planerar på att även erbjuda take away när säsongen är slut, det skulle fungera bra på vintern tror jag, avslutar Kanchanasudaphak Kheawsree.

Kanchanasudaphak Kheawsree på restaurang 3 Golfare

Nuläget i Örebro län

Faktorer av särskilt stor betydelse

						
Bransch	Svenska hushålls konsumtion av produktionsvärdet (1)	Konsumtion i Sverige av andra branscher (som insatser) av produktionsvärdet (2)	Export av produktionsvärdet (3)	Hemmamarknad för produktionsvärdet (4)	Vertikal integration (5)	Import som andel av insatsförbrukning (6)
Hotell och restaurang	62%	38%	0,0%	100%	47%	19%
Resebyrå och resetjänster	52%	14%	34%	66%	18%	17%
Landtransportföretag; rörtransportföretag	28%	69%	1%	99%	44%	14%
Sport-, fritids- och nöjesverksamhet	45%	18%	0,0%	100%	47%	11%
Kultur, nöjesamt spel och vadhållningsverksamhet	37%	23%	0,4%	100%	51%	11%
Bransch	Svenska hushålls konsumtion av produktionsvärdet	Konsumtion i Sverige av andra branscher (som insatser) av produktionsvärdet	Export av produktionsvärdet	Hemmamarknad för produktionsvärdet	Vertikal integration	Import som andel av insatsförbrukning
Industri för stenkol och raffinerade petroleumprodukter	4%	24%	71%	29%	11%	86%
Industri för motorfordon, släpfordon och påhängsvagnar	4%	16%	73%	27%	30%	44%
Magasinering och stödtjänster till transport, post och kurier	3%	56%	18%	82%	37%	20%
Arbetsförmedling och bemanningföretag	0%	98%	0,0%	100%	70%	20%
Reklam och marknadsundersökning	0%	82%	18%	82%	33%	14%

Källa: "Coronavirusets inverkan på ekonomi och sysselsättning" Västra Götalandsregionen

Inhemska produktion

- (1) Andel av produktionsvärdet som konsumeras av hushåll.
- (2) Andel av produktionsvärdet som konsumeras av andra branscher.
- (3) Andel av produktionsvärdet som konsumeras i andra länder/går på export.
- (4) Andel av produktionsvärdet som konsumeras i Sverige (obs här endast i första ledet).
- (5) Eget förädlingsvärde av totalt produktionsvärde.
- (6) Andel av insatsförbrukningen som sker genom import (obs här endast i sista ledet).

Företagen som är beroende av hushållens konsumtion

Företag som är beroende av hushållens konsumtion drabbades tidigt som en följd av de restriktioner som infördes. Hotell- och restaurangbranschen samt resebranschen har drabbats hårt.

Exportföretagen är beroende av återhämtningen utanför Sverige

Tillverkningsindustrin som är beroende av import av material, men även de som är beroende av export och har en stor marknad utanför Sverige, har drabbats av krisen.

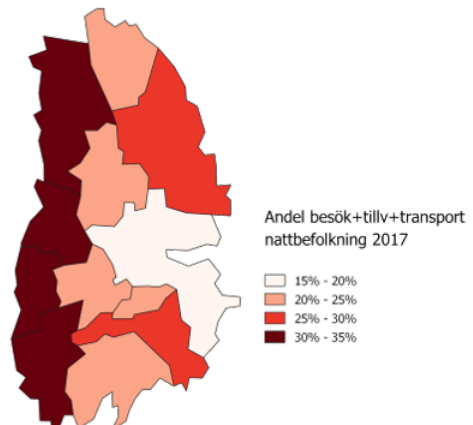
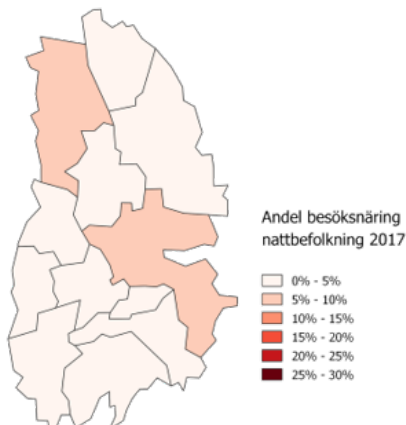
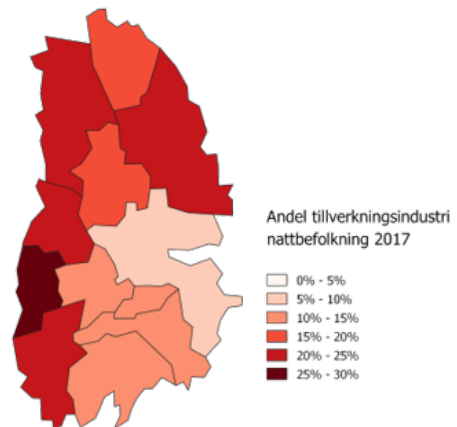
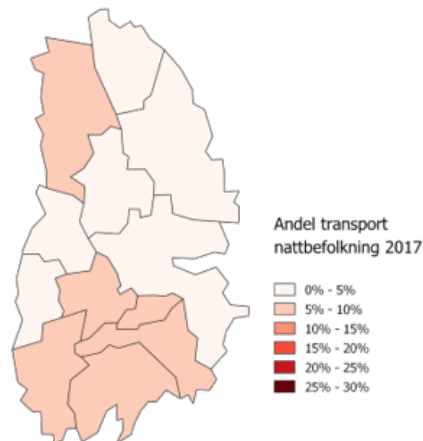
Gäller också dem med stort beroende av import av insatsvaror (globala värdekedjor)

Det finns också branscher som fått en kraftig uppgång som en följd av krisen och därmed även bekymmer med kompetensförsörjningen, livsmedel och näthandel för att nämna några.

Så påverkas kommunerna

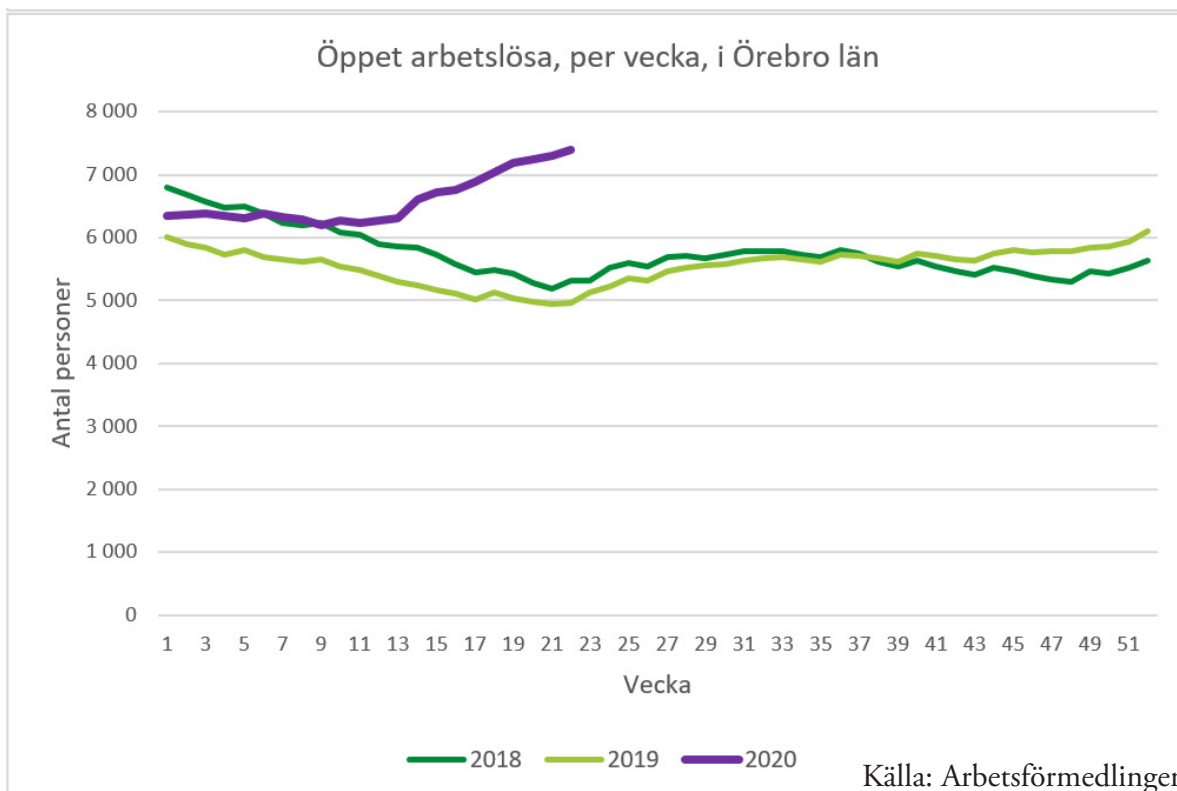
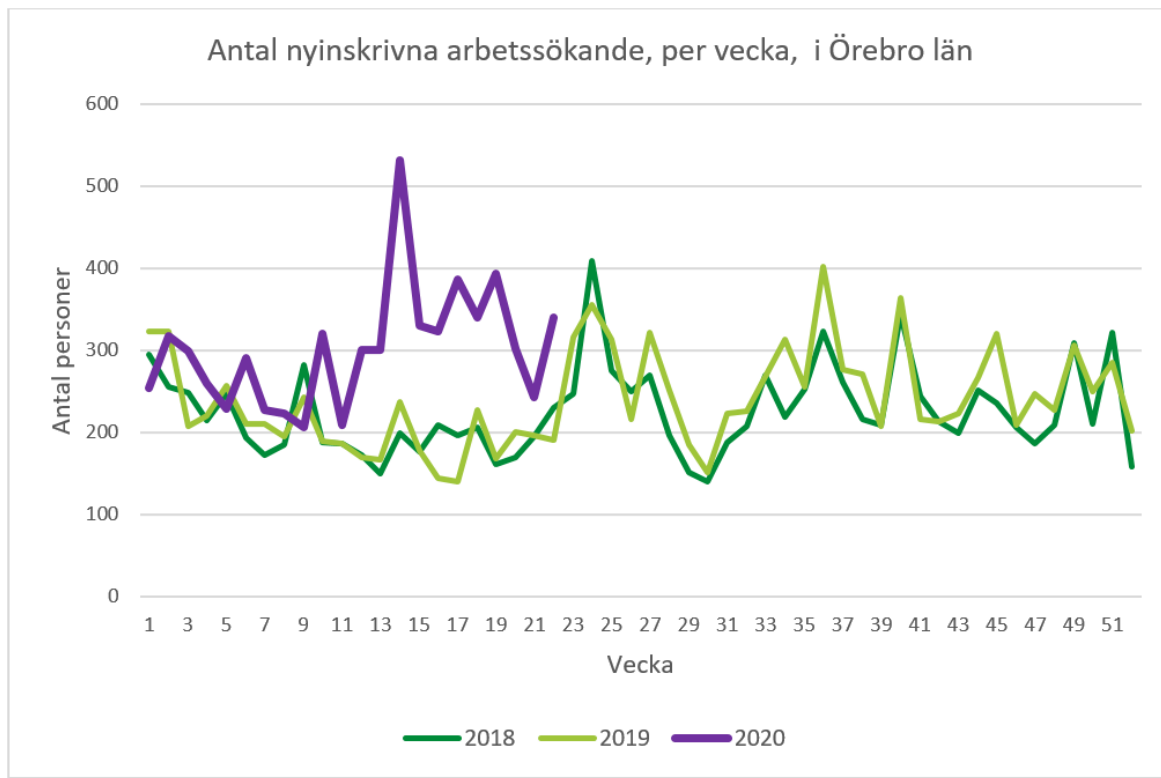
Kartorna visar andel i nattbefolkningen som är sysselsatta inom de branscher som är beroende av befolkningens konsumtion samt av import/export och illustrerar var i länet befolkningen riskerar att drabbas hårt av nuvarande situation.

I västra delarna av länet är cirka en tredjedel av den sysselsatta befolkningen inom besöksnäring, transport- eller tillverkningssektorn.

Arbetslösheten stiger

Antalet nyinskrivna arbetssökande ligger fortsatt högre än motsvarande period 2018 och 2019. Även om nivåerna börjar närma sig det mer normala. Däremot ser vi att öppet arbetslösa stadigt fortsätter att öka i länet och vecka 22 var antalet 7 398 personer i länet. Arbetslösheten har utvecklats olika i länets kommuner. Vissa kommuner har haft samma utveckling som länet generellt, medan för andra har en ökande trend kommit relativt sent. I kommuner som Ljusnarsberg och Laxå avviker inte årets trend från 2018 och 2019.

Källa: Arbetsförmedlingen

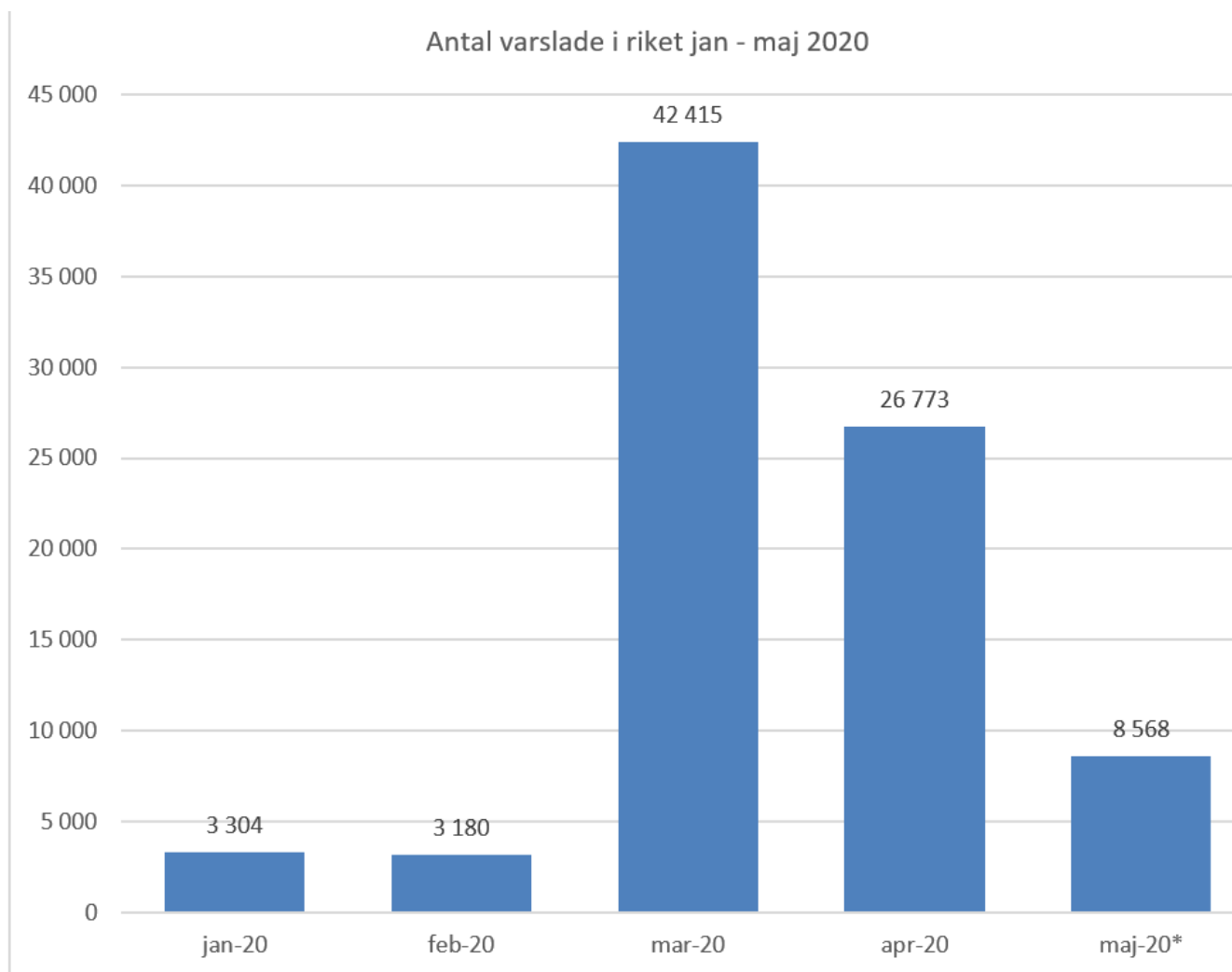
Öppet arbetslösa per vecka under 2018, 2019 och 2020 i länets kommuner

Källa: Arbetsförmedlingen

Varsel i riket

I riket har antalet personer som drabbas av varsel varierat över tid. Under de stora kriserna i början på 90-talet samt 2007-2009 så varslades upp emot 20 000 personer. Under finanskrisen blev två av fem varslade uppsagda. I samband med nuvarande ekonomiska kris har antalet varslade personer ökat till 42 415, vilket är dubbelt så många som under bankkrisen i början av 90-talet. Därefter har antalet gått ner något, men är fortsatt på höga nivåer.

*Preliminär statistik för maj månad.
Källa: Arbetsförmedlingen

Varslade i Örebro län

Varselstatistiken redovisas och uppdateras veckovis från och med vecka 13. För tidigare veckor har månadsstatistik använts för beräkningar per vecka.

Från mars ses en uppgång i antalet varslade med en topp runt vecka 13 och sedan ytterligare en topp under vecka 19.

Det finns svagheter med den inrapporterade statistiken och troligen är det en underrapportering för Örebro län eftersom statistiken fördelas på det län där företaget har sitt säte. Eftersom det är vanligt att stora företag med många anställda har huvudkontor i Stockholm är risken stor att Stockholm har en övervärdering av antalet varslade med regioner som Örebro län har en undervärdering.

Den 2 juni kom beskedet att Epiroc, den största privata arbetsgivaren i Örebro län, varslar 350 anställda i länet.

Antal påbörjade konkurser i Örebro län

Små tal ger stor variation från vecka till vecka. Antal konkurser per vecka är få och därför blir variationen stor och statistiken svårtolkad. Under våren nåddes en peak under vecka 15 med 11 konkurser och därefter har antalet sjunkit. Under vecka 21 påbörjades inga konkurser.

Statistiken finns även uppdelad på företagens storlek och redovisas under temat ”småföretag” på sidan 9 i denna rapport.

Antal påbörjade konkurser i Örebro län vecka 1 till 21 år 2020

I tabellen nedan redovisas veckovisa konkurser fördelat på bransch. Totalt sedan vecka 10 har det skett 63 konkurser i länet. Värst drabbat är bygg-, design- & inredningsverksamhet med 11 konkurser, följt av fastighetsverksamhet samt hotell & restaurang med 7 konkurser vardera.

Bransch	Vecka											Totalt
	v10	v11	v12	v13	v14	v15	v16	v17	v18	v19	v20	
Bank, finans & försäkring							1					1
Bemanning & arbetsförmedling								1				1
Bygg-, design- & inredningsverksamhet			2	1	1	2		3	2			11
Detaljhandel	1			1	1							3
Fastighetsverksamhet	1			1	2	1		1		1		7
Företagstjänster						1	1					2
Hotell & restaurang	2			1		2		1		1		7
Hår- och skönhetsvård								1				1
Hälsa & sjukvård				1		1	1				1	4
Juridik, ekonomi & konsult							1					1
Kultur, nöje & fritid				2		1					1	4
Media											1	1
Motorfordonshandel				1								1
Partihandel				1	1	1	1					4
Reklam, pr & marknadsundersökningar							1					1
Reparation & installation	1							1				2
Teknisk konsultverksamhet					1							1
Tillverkning & industri						1		1		1		3
Transport & magasinering	1				1	1			1			4
Övriga konsumenttjänster					1							1
Okänd		1			2							3
Totalsumma	6	1	2	9	10	11	6	9	3	3	3	63

Källa: Retrifer, bearbetad av Region Skåne

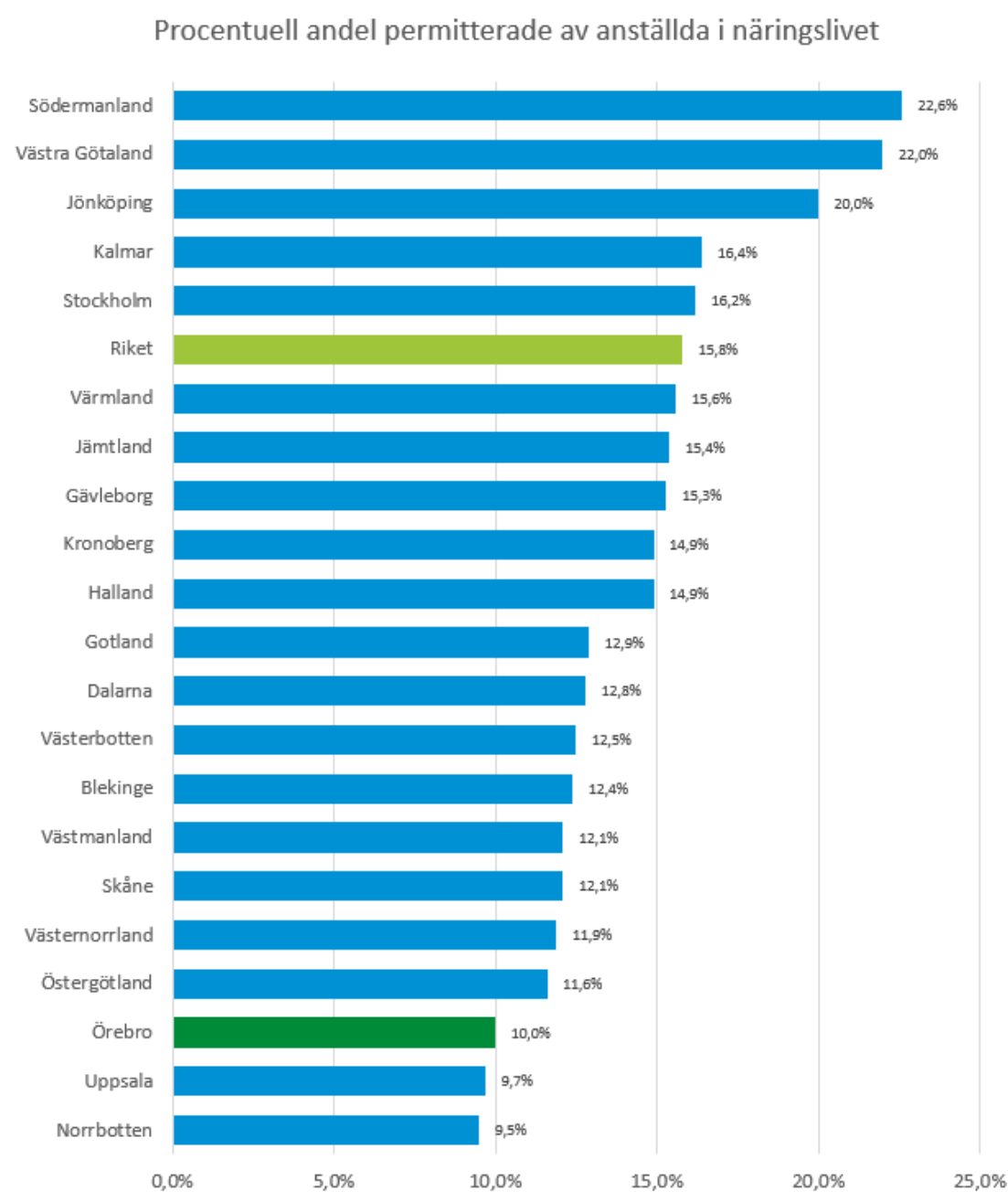
Korttidsarbete

Från den 7 april finns det möjlighet för företag att söka om stöd för korttidsarbete (tidigare permitteringar).

Fram till den 2 juni 2020 har 1 535 företag ansökt om korttidsarbete i Örebro län. Av dessa har 1 287 företag beviljats stöd och totalt har det betalats ut 422 mnkr till företag i Örebro län.

Ekonomifakta sammanställer statistik över de ekonomiska konsekvenser som coronakrisen för med sig. I diagrammet nedan redovisas procentuell andel permitterade av anställda i procent.

Det är stor variation mellan länen. Totalt i riket är det knappt 16 procent av de anställda i näringslivet som är permitterad. I Örebro län är motsvarande siffra 10 procent.

Röster från länet

- Summering

Röster från länet

Fortfarande stora utmaningar

Det är framförallt konferensanläggningar och hotellnäringen som har fortsatt stora utmaningar med få bokningar. Visst hopp finns inför sommaren att semestrande svenskar i första hand ska välja hotellövernattningar i länet.

Många människor söker sig ut i naturen och länets alla vandringsleder och cykelleder har många besökare. Vissa delar av Bergslagsleden har under första halvåret 2020 haft fler besökare än under hela 2019. Handeln är hårt drabbat, även om det verkar lätta något på de mindre orterna. Örebro city har fortsatt problem och även Mariebergs köpcentrum och då framförallt gallerian har minskat antal besökare. Upplevelsen bland kommunrepresentanterna är att handeln i Örebro är hårdare drabbad än de mindre orterna. Flera kommuner har på olika sätt försökt stödja de lokala företagen med bland annat presentkort både inom handeln och besöksnäringen.

Även den privata tjänstesektorn har drabbats så som konsulter inom juridik, ekonomi och andra stödtjänster till företag. De flesta tjänsteföretag finns i Örebro kommun, men serverar företag i hela länet.

Sommarjobb bland ungdomarna

Flera kommuner vittnar om en oro för ungdomarna i sommar. Inom det privata näringslivet är det vanligast med feriejobb inom branscher som besöksnäring och handel. På grund av nuvarande kris innebär det att många av feriejobben har försvunnit och fler ungdomar kommer vara utan jobb i sommar.

För att stärka entreprenörskapet både på kort och lång sikt finansierar Region Örebro län denna sommar och nästa en satsning på konceptet Ung Drive i hela länet. Detta innebär att ungdomar erbjuds chansen att starta ett eget sommarlovsföretag och genom detta både tjäna en slant och träna sina entreprenöriella förmågor.

Utbildningsinsatser

Örebro kommun satsar på ett arbetsmarknadspaket som ska pågå i tre år med syfte att genomföra utbildningar som matchar behovet av arbetskraft med fokus på vissa branscher. Även övriga kommuner ser ett behov av att stimulera utbildningar och möjligheter för människor till omställning mot andra yrken och branscher.

Dags att titta framåt – Efter corona

Nuvarande situation börjar allt mer väcka frågor om framtiden och vad vi kan förvänta oss efter corona. Hur kommer befolkningsutvecklingen och demografin se ut? Påverkar krisen flyttmönster och till exempel den urbanisering som pågått under lång tid? Kommer sökmönstret till utbildningar förändras? Vilka behov av arbetskraft kommer att finnas och hur kommer näringslivet att påverkas på sikt? Det här är några av de frågor som väckts i kommunerna och som anses viktigt för nästa steg. Hur kan kommunerna och Region Örebro län stödja företagen att utvecklas för att bli långsiktigt livskraftiga efter krisen?

Allmänna reflektioner

Det finns en försiktig optimism i länets kommuner. Besöksnäring som hotell- och konferenssektorn samt handeln har fortsatt utmaningar, men världen börjar så smått öppna upp och tillverknings-industrin i länet har fortsatt gå ganska bra. Frågan är vad som kommer att hända sen, efter corona och när vi kommer att vara där?

Nuläge och analys vecka 23 Småföretag i länet

Coronaviruset
och näringslivet i
Örebro län

